

Projekt

Měříme teplotu lidských práv na naší škole

Autoři (2019): Tereza Havlíčková, Ivana Homolová, Věra Hrušková, Anabela Košútová

Autoři (2014): Lenka Brabencová, Nikol Mudrová

Autoři (2010): Tomáš Prchal, Rudolf Trsek

Autoři (2009) : Jakub Mareš, Veronika Kundelová, Monika Holbičková

Autoři (2008) : Karolína Langrová, Gabriela Chládková, Honza Škranc, Petr Vaic

Autoři (2007) : Adéla Krejčová, Dana Langová, Veronika Šťastná, Eliška Vávrová

Autoři (2006): Ondřej Šubrt, Tomáš Peterka, Martin Maršál, Martin Pastýřík

Datum poslední aktualizace: 22. 1. 2019

Upraveno z: D. Shiman & K. Rudelius-Palmer, Economic and Social Justice: A Human Rights Perspective (Minneapolis: Human Rights Resource Center, University of Minnesota, 1999)

Na internetu: <http://www.hrusa.org/temperature.htm>

Zjednodušená verze vybraných článků Evropské úmluvy o lidských právech a jejích protokolů (1. Evropská úmluva o lidských právech)

▶ Článek 1 – Povinnost respektovat lidská práva

- Státy musí zajistit, aby každý měl práva uvedená v této úmluvě.

▶ Článek 2 – Právo na život

- Máte právo na život.

▶ Článek 3 – Zákaz mučení

- Nikdo nemá právo ubližovat vám nebo vás mučit. Vaše lidská důstojnost musí být respektována i při uvěznění.

▶ Článek 4 – Zákaz otroctví a nucené práce

- Je zakázáno jednat s vámi jako s otrokem nebo na vás uvalit nucenou práci.

▶ Článek 5 – Právo na svobodu a bezpečnost

- Máte právo na svobodu. Pokud jste uvězněn, máte právo vědět proč. Pokud jste uvězněn, máte právo zakrátko předstoupit před soud, nebo být propuštěn až do zahájení soudu.

▶ Článek 6 – Právo na spravedlivý soud

- Máte právo na spravedlivý soud před nezávislým a nezávislým soudcem. Jestliže jste obviněn ze spáchání trestného činu, jste nevinný až do prokázání viny. Máte právo na právníka, kterého má platit stát, jestliže jste chudý.

▶ Článek 7 – Žádný trest bez zákona

- Nemůžete být považováni za vinného trestným činem, jestliže jste neporušil žádný zákon v okamžiku, kdy jste čin provedl.

▶ Článek 8 – Právo na respektování soukromého a rodinného života

- Máte právo na respektování vašeho soukromého a rodinného života, vašeho domova a korespondence.

▶ Článek 9 – Svoboda myšlení, svědomí a náboženství

- Máte právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství. Máte právo vykonávat své náboženství doma i na veřejnosti a změnit náboženství, pokud si to přejete.

▶ Článek 10 – Svoboda slova

- Máte právo odpovědně říkat a psát to, co si myslíte, dávat informace jiným osobám a přijímat je od nich. To zahrnuje i svobodu tisku.

► Článek 11 – Svoboda shromažďování a sdružování

- Máte právo účastnit se pokojných shromáždění a vytvářet sdružení nebo do nich vstupovat – včetně odborů.

► Článek 12 – Právo uzavřít manželství

- Máte právo uzavřít manželství a mít rodinu.

► Článek 13 – Právo na účinnou nápravu

- Jestliže jsou porušena vaše práva, můžete si na to oficiálně stěžovat u soudů nebo jiných veřejných orgánů.

► Článek 14 – Zákaz diskriminace

- Máte zmíněná práva bez ohledu na barvu vaší pokožky, pohlaví, jazyk, politické nebo náboženské přesvědčení, či původ.

► Článek 15- Omezení po dobu nouzového stavu

- V době války nebo jiného veřejného nouzového stavu může vláda dělat věci, které směřují proti vašim právům, ale jen pokud je to zcela nevyhnutelné. Ani tehdy vás však vláda nesmí např. mučit nebo svévolně zabít.

► Článek 16 – Omezení politické činnosti cizích osob

- Vláda může omezit politickou činnost cizích osob i v tom případě, že to bude v rozporu s články 10, 11 nebo 14.

► Článek 17 – Zákaz zneužívání práv

- Žádné ustanovení této úmluvy nesmí být použito k poškozování práv a svobod uvedených v úmluvě.

► Článek 18 – Hranice používání omezení práv

- Většina práv uvedených v této úmluvě může být omezena všeobecným zákonem, který platí pro každého. Taková omezení jsou však povolena jen pokud jsou naprosto nutná.

► Články 19 – 51

- Tyto články vysvětlují, jak pracuje soud pro lidská práva.

► Článek 34 – Individuální podání

- Pokud byla vaše práva obsažená v této úmluvě porušena v některém z členských států, musíte se nejdřív obrátit na všechny kompetentní národní orgány. Pokud to nedopadne tak, jak si přejete, můžete se pak obrátit přímo na Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku.

► Článek 52 – Dotazy generálního tajemníka

- Pokud o to generální tajemník Rady Evropy požádá, vláda musí vysvětlit, jak její národní zákony chrání práva uvedená v této úmluvě.

▶ **Článek 1 Protokolu č. 1 – Ochrana vlastnictví**

- Máte právo na vlastnictví a užívání vašeho majetku.

▶ **Článek 2 Protokolu č. 1 – Právo na vzdělání**

- Máte právo chodit do školy.

▶ **Článek 3 Protokolu č. 1 – Právo na svobodné volby**

- Máte právo zvolit si vládu vaší země tajným hlasováním.

▶ **Článek 2 Protokolu č. 4 – Svoboda pohybu**

- Pokud pobýváte zákonně v nějaké zemi, máte právo bydlet v ní kde chcete.

▶ **Článek 1 Protokolu č. 6 – Zrušení trestu smrti**

- Stát vás nesmí odsoudit k smrti nebo popravit.

▶ **Článek 2 Protokolu č. 7 – Právo na odvolání v trestních věcech**

- Pokud jste byl odsouzen za spáchání trestného činu, máte právo odvolat se k vyššímu soudu.

▶ **Článek 3 Protokolu č. 7 – Odškodnění za nespravedlivé odsouzení**

- Pokud jste byl odsouzen za spáchání trestného činu a ukáže se, že jste byl nevinný, máte právo na odškodnění.

▶ **Článek 1 Protokolu č. 12 – Obecný zákaz diskriminace**

- Nesmíte být diskriminován veřejným orgánem z důvodu barvy vaší pokožky, pohlaví, jazyka, politického nebo náboženského přesvědčení, či původu.

Dotazník

► Stupnice známek:

- 1 – ne/nikdy, 2 – zřídka, 3 – často, 4 – ano/vždy

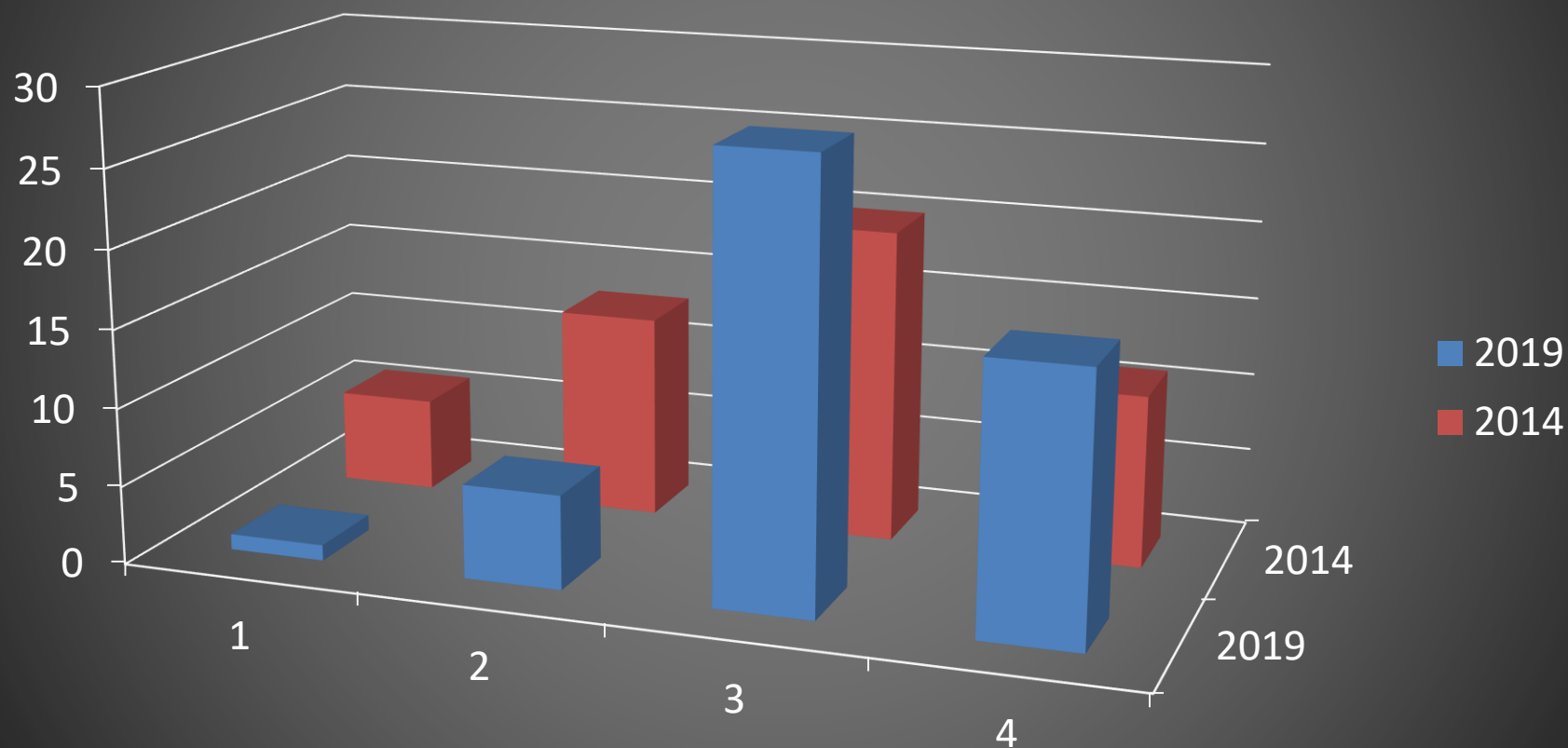
► Otázky:

- 1.Naše škola je místem, kde jsou studenti v klidu a bezpečí (články 2 a 3).
- 2.Lidé v naší škole nejsou diskriminováni za to, jaký si zvolili životní styl, např. pro způsob oblékání, lidi, se kterými se stýkají, nebo aktivity mimo školu (článek 14; Protokol č. 12).
- 3.Naše škola zajišťuje všem jednotlivcům stejný přístup, prostředky a činnosti (článek 14; Protokol č. 12).
- 4.Lidé z naší školy se postaví proti diskriminačnímu nebo ponižujícímu jednání, materiálům nebo poznámkám na půdě školy (články 2, 9, 14; Protokol č. 12).
- 5.Pokud dojde ke konfliktům, snažíme se je vyřešit nenásilnými způsoby a spoluprací (články 2, 3).
- 6.V disciplinárních záležitostech (včetně suspendování a vyloučení) mají všechny osoby při určování viny a trestu zaručeno spravedlivé a nestranné jednání (článek 6).
- 7.Osoba obviněná z nesprávného jednání je považována za nevinnou, dokud jí není prokázána vina (článek 6).
- 8.Ve škole je respektován můj osobní prostor a vlastnictví (článek 8; článek 1, Protokol č. 1).
- 9.Lidé v naší škole kladně přijímají studenty, učitele, administrativní pracovníky a jiné zaměstnance, kteří pocházejí z odlišných poměrů a patří k odlišným kulturám (články 1, 9, 10, 14; Protokol č. 12).
- 10.Lidé v naší škole mají možnost podílet se (individuálně i prostřednictvím různých sdružení) na demokratických rozhodovacích procesech, týkajících se činnosti školy a jejich pravidel (článek 11; článek 3, Protokolu č. 1).
- 11.Lidé v naší škole mají dostatek času na odpočinek v průběhu vyučování a přiměřenou pracovní dobu za slušných pracovních podmínek (článek 4).
- 12.Přijímám spoluodpovědnost za to, že v naší škole nikdo nebude nikoho diskriminovat a že se lidé budou chovat způsobem, který bude přispívat k bezpečnosti a blahu všech příslušníků školy (články 1 a 29).

Tabulka s výsledky

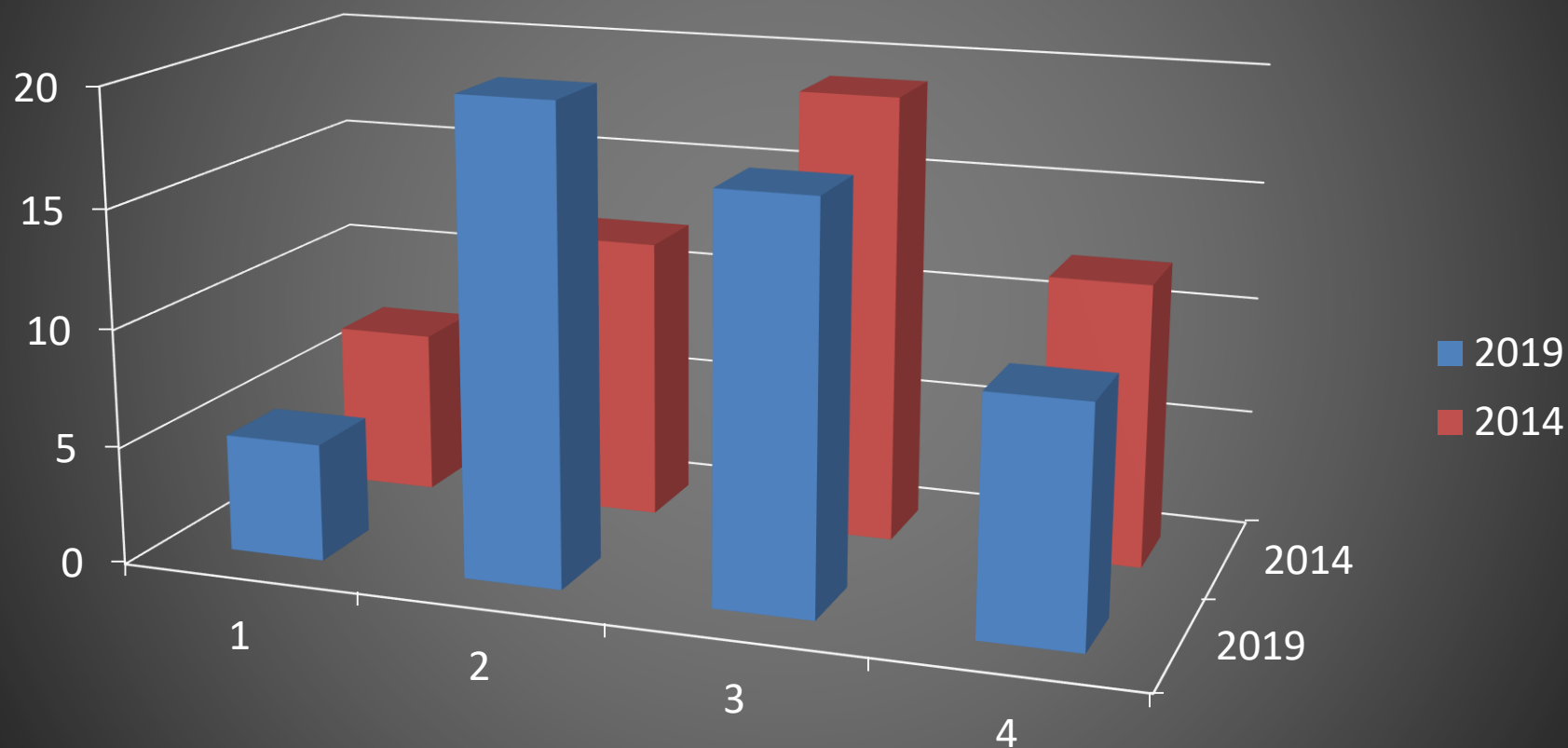
	ne/nikdy	zřídka	často	ano/vždy	průměr (tento rok)
1.	1	6	28	17	3,17
2.	5	20	17	10	2,62
3.	0	3	22	25	3,35
4.	0	14	23	15	3,02
5.	0	12	20	20	3,15
6.	1	3	20	28	3,34
7.	3	16	23	10	2,77
8.	3	13	16	20	3,02
9.	0	9	22	21	3,23
10.	2	8	17	25	3,25
11.	11	13	19	11	2,65
12.	3	3	15	31	3,42

Naše škola je místem, kde jsou studenti v klidu a bezpečí

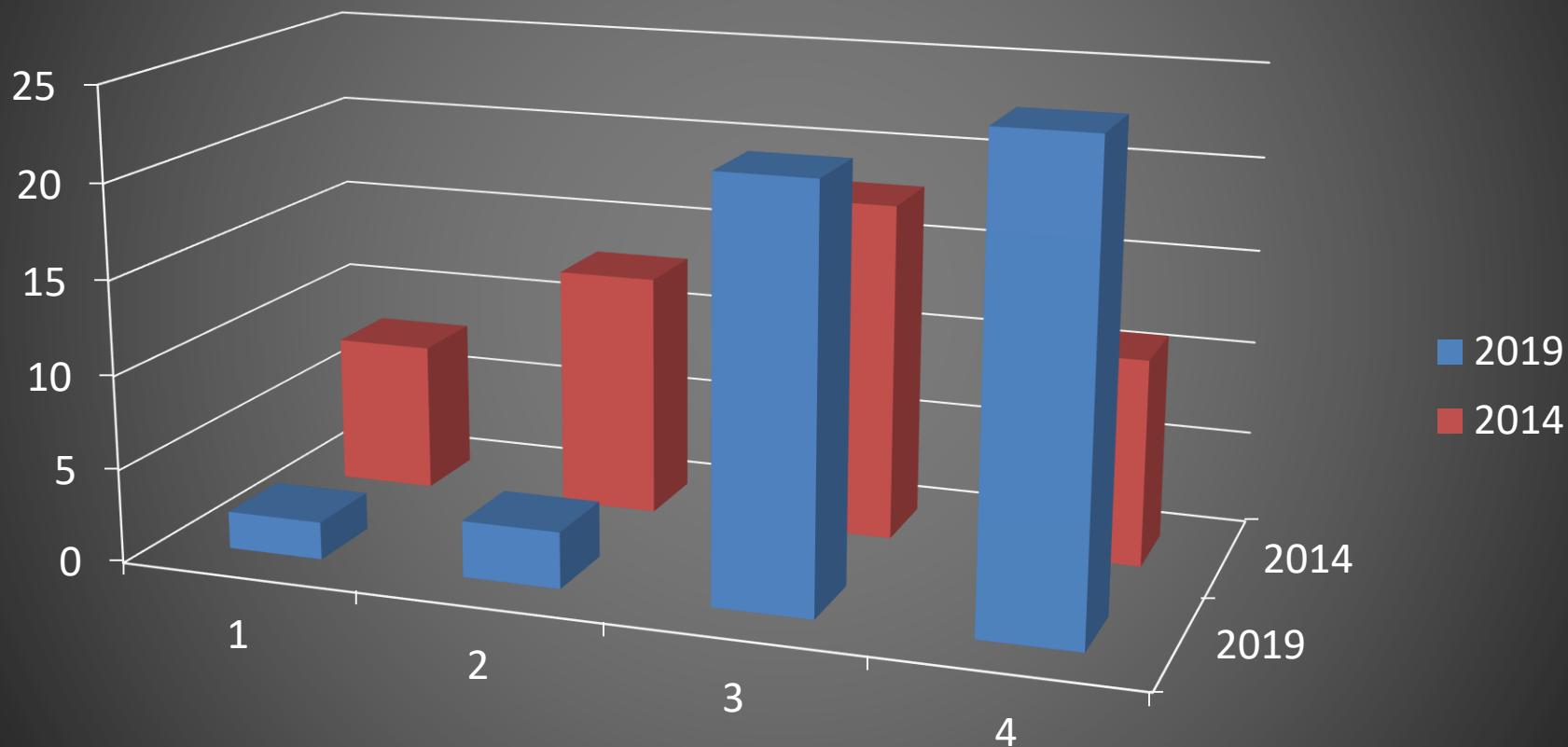
2019: Lidé se cítí mnohem častěji ve škole klidně a v bezpečí.

Lidé v naší škole nejsou diskriminováni za to, jaký si zvolili životní styl, např. pro způsob oblékání, lidi, se kterými se stýkají, nebo aktivity mimo školu

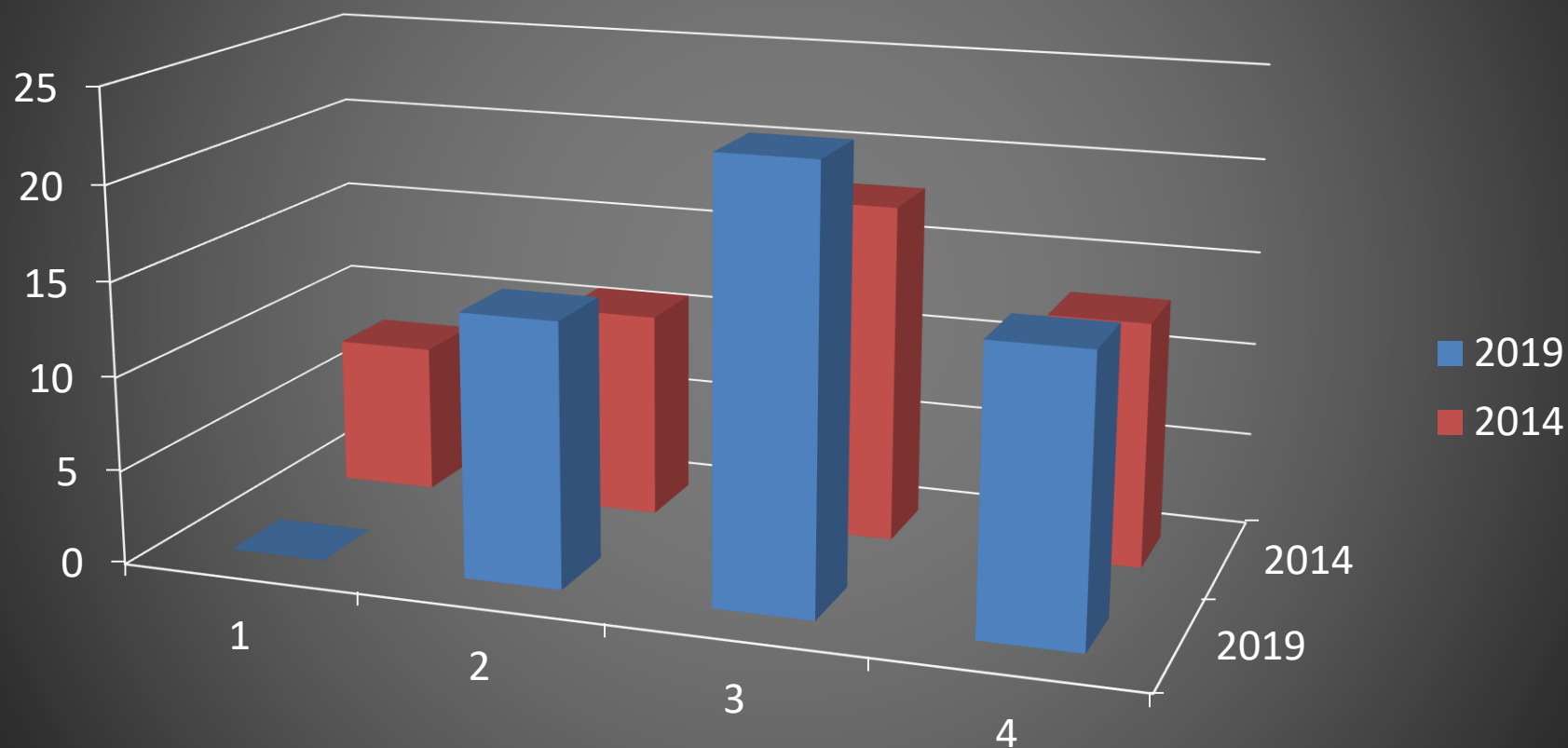
2019: Situace se mírně zhoršila proti roku 2014.

Naše škola zajišťuje všem jednotlivcům stejný přístup, prostředky a činnosti

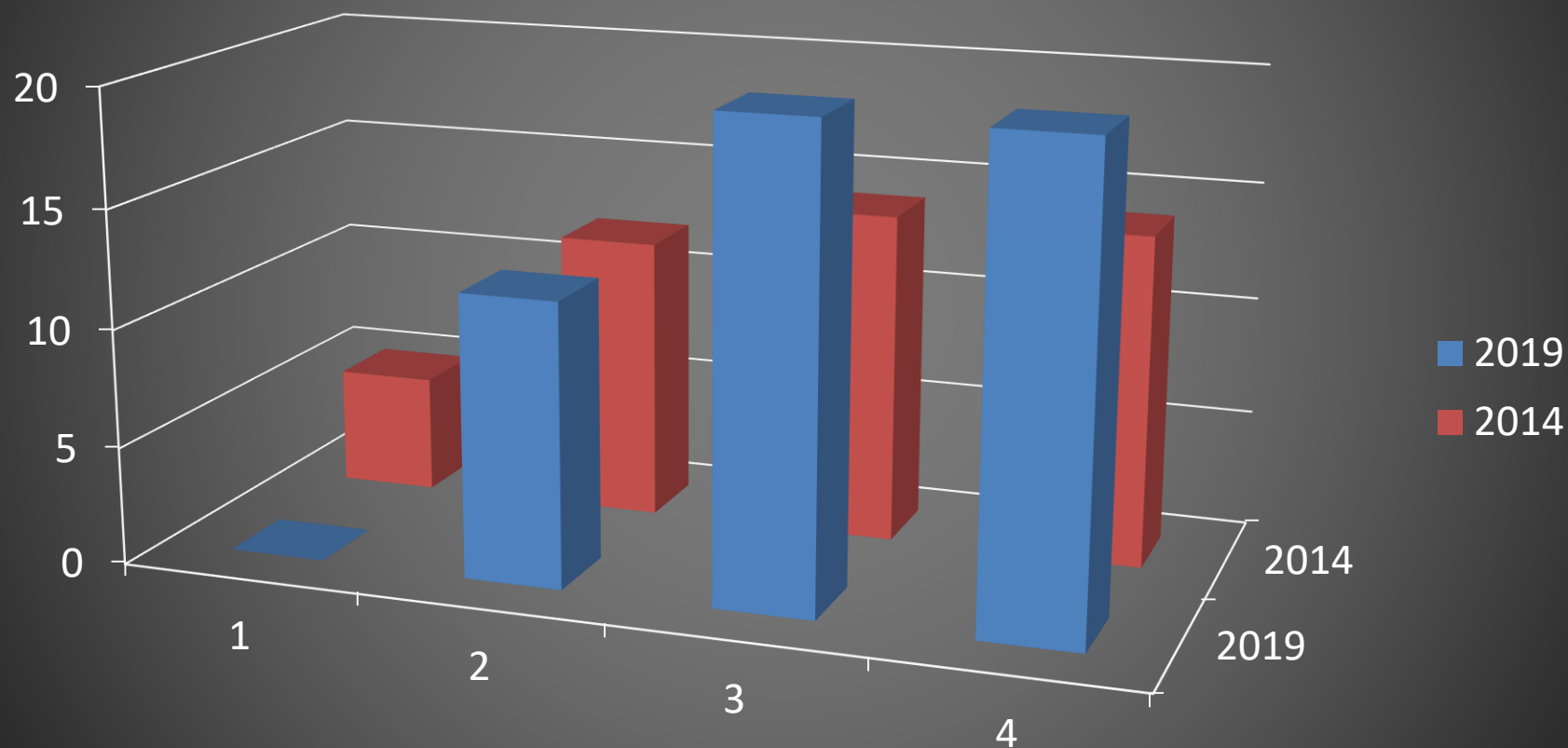
2019: Situace se výrazně zlepšila, na naší škole není mnoho lidí, kteří by pochybovali o rovnosti na škole.

Lidé z naší školy se postaví proti diskriminačnímu nebo ponižujícímu jednání, materiálům nebo poznámkám na půdě školy

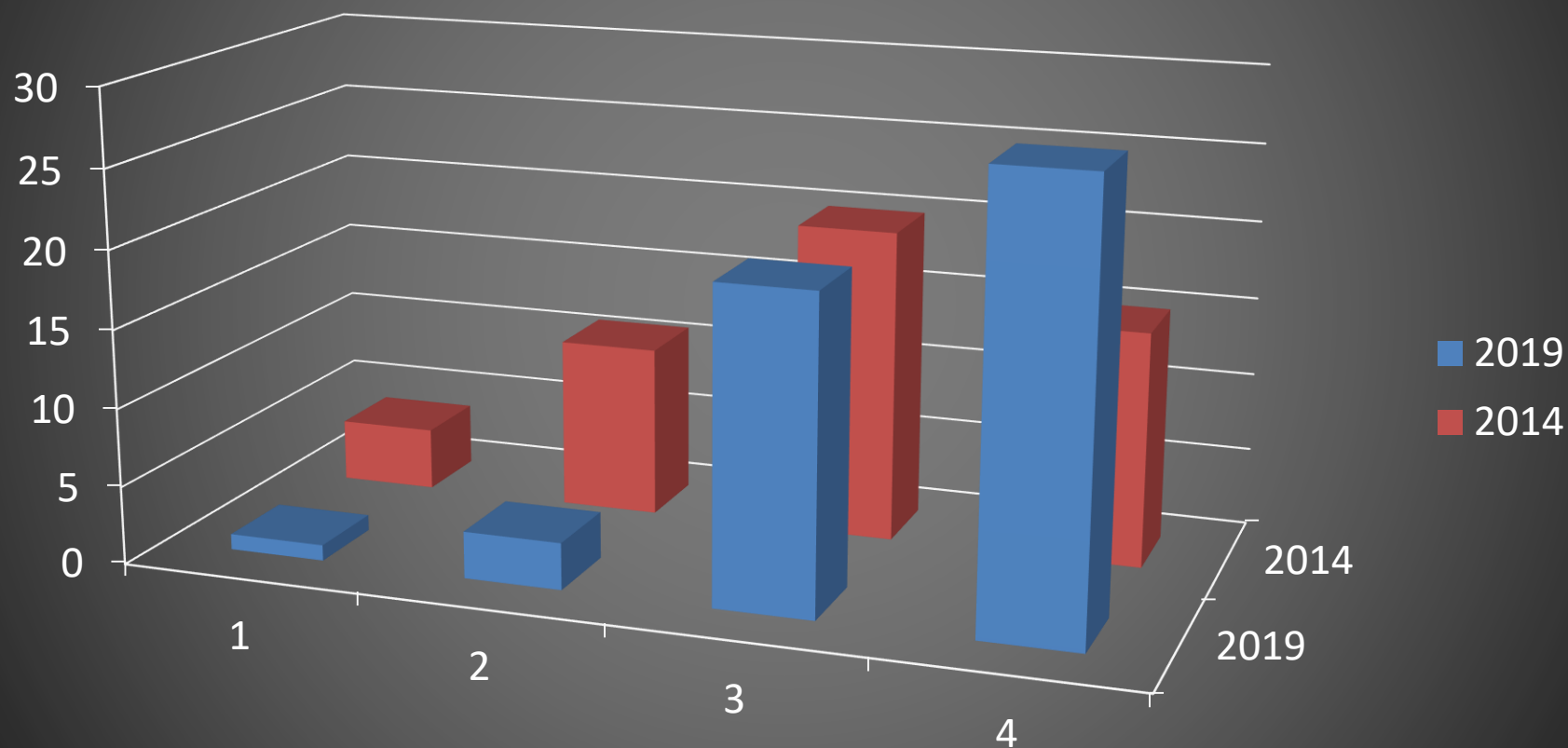
2019: Ochota pomoci se zase zvýšila, současně se i snížilo počet těch, kteří by nepomohli.

Pokud dojde ke konfliktům, snažíme se je vyřešit nenásilnými způsoby a spoluprací

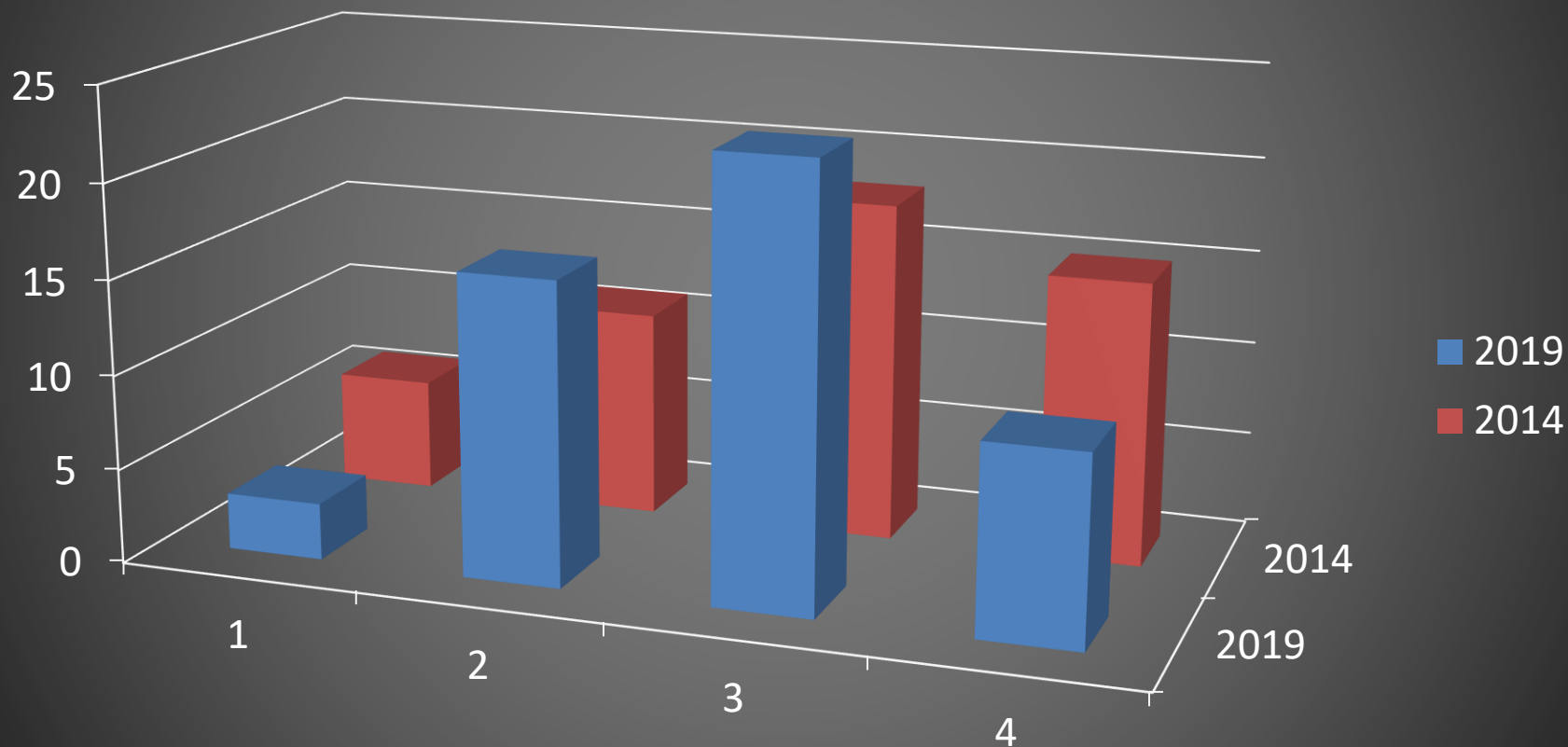
2019: Na naší škole se stále více lidí snaží řešit konflikty nenásilnými způsoby.

**V disciplinárních záležitostech (včetně suspendování a vyloučení)
mají všechny osoby při určování viny a trestu zaručeno spravedlivé a
neustranné jednání**

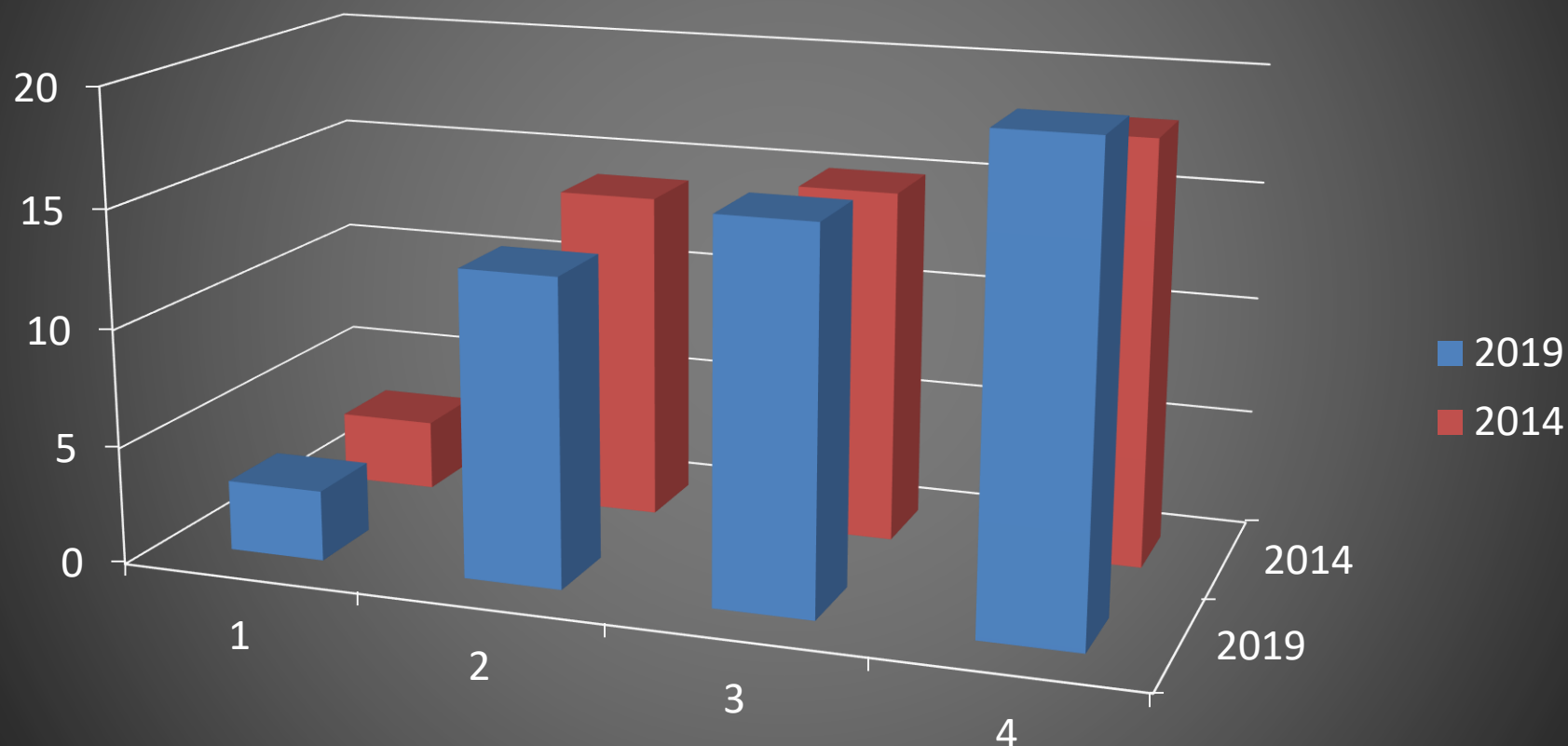
2019 Situace se opět hodně zlepšila.

Osoba obviněná z nesprávného jednání je považována za nevinnou, dokud jí není prokázána vina

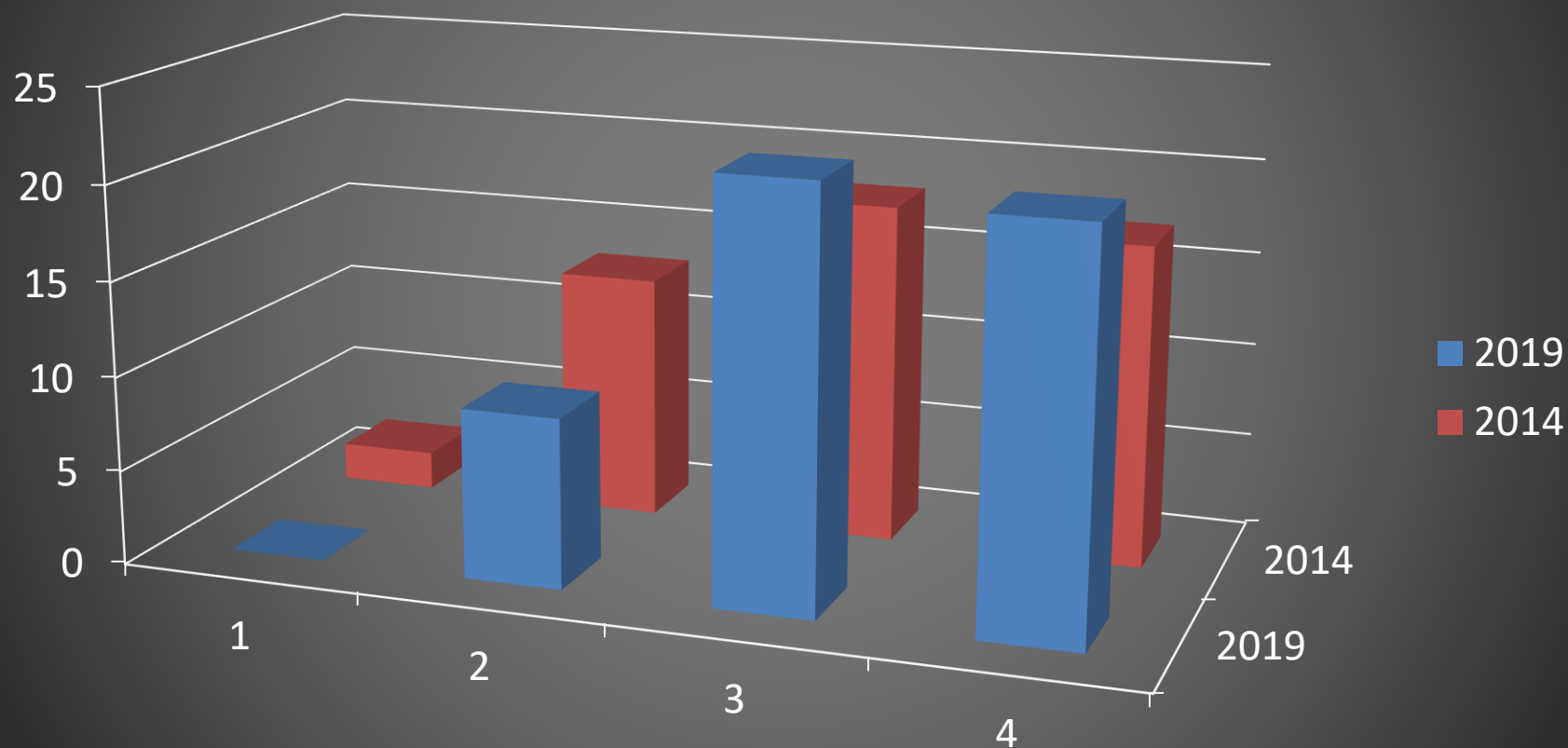
2019: Situace se dle průměru zhoršila, je zde ale mnoho lidí, kteří si myslí, že osoba není obviněna, dokud se jí neprokáže chyba.

Ve škole je respektován můj osobní prostor a vlastnictví

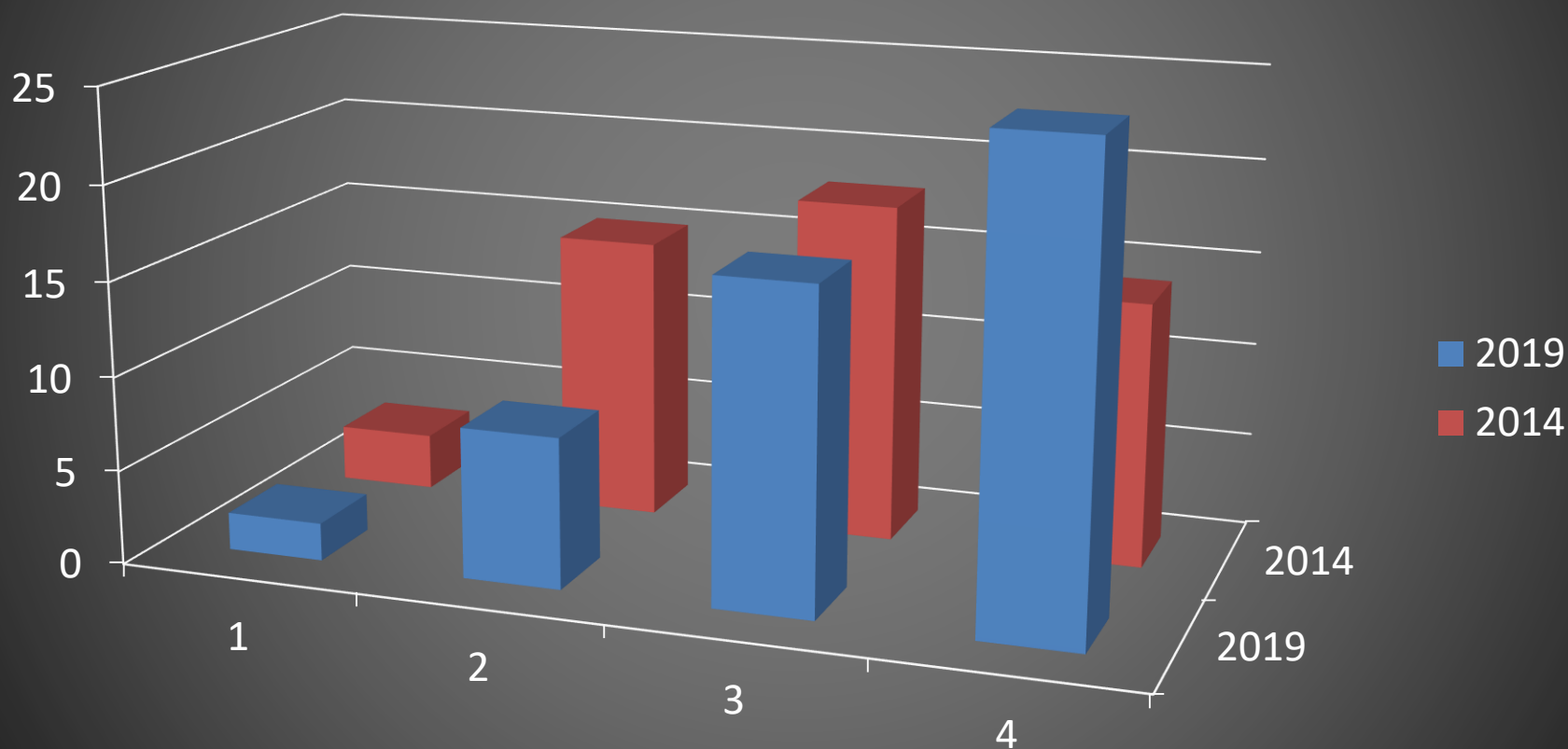
2019: Situace se proti minulému měření nijak výrazně nezměnila, lidé si většinou myslí, že jejich osobní prostor je respektován.

Lidé v naší škole kladně přijímají studenty, učitele, administrativní pracovníky a jiné zaměstnance, kteří pocházejí z odlišných poměrů a patří k odlišným kulturám

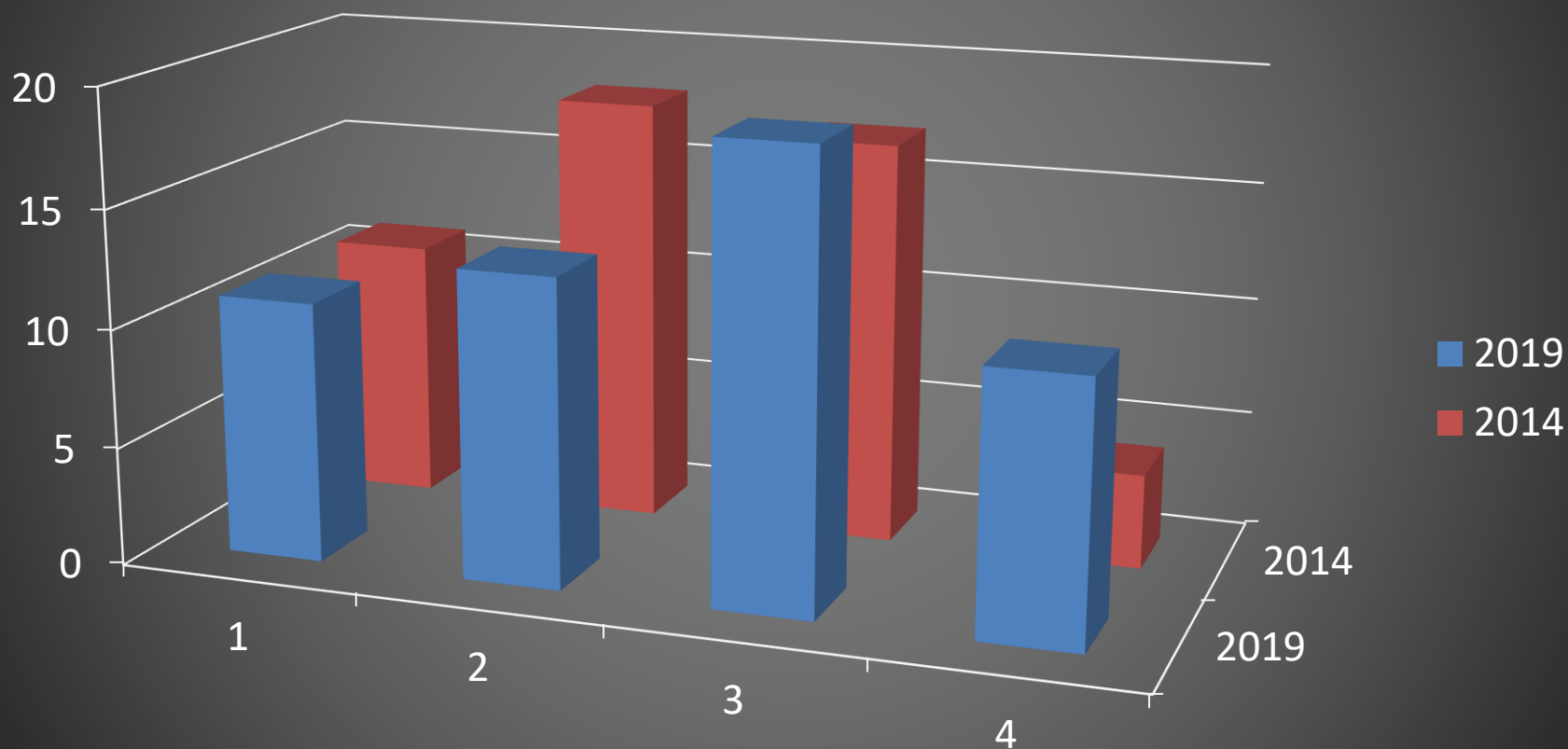
2019: Lidé si většinou nemyslí, že by byl někdo přijímán negativně z důvodu jejich odlišné kultury.

Lidé v naší škole mají možnost podílet se (individuálně i prostřednictvím různých sdružení) na demokratických rozhodovacích procesech, týkajících se činnosti školy a jejích pravidel

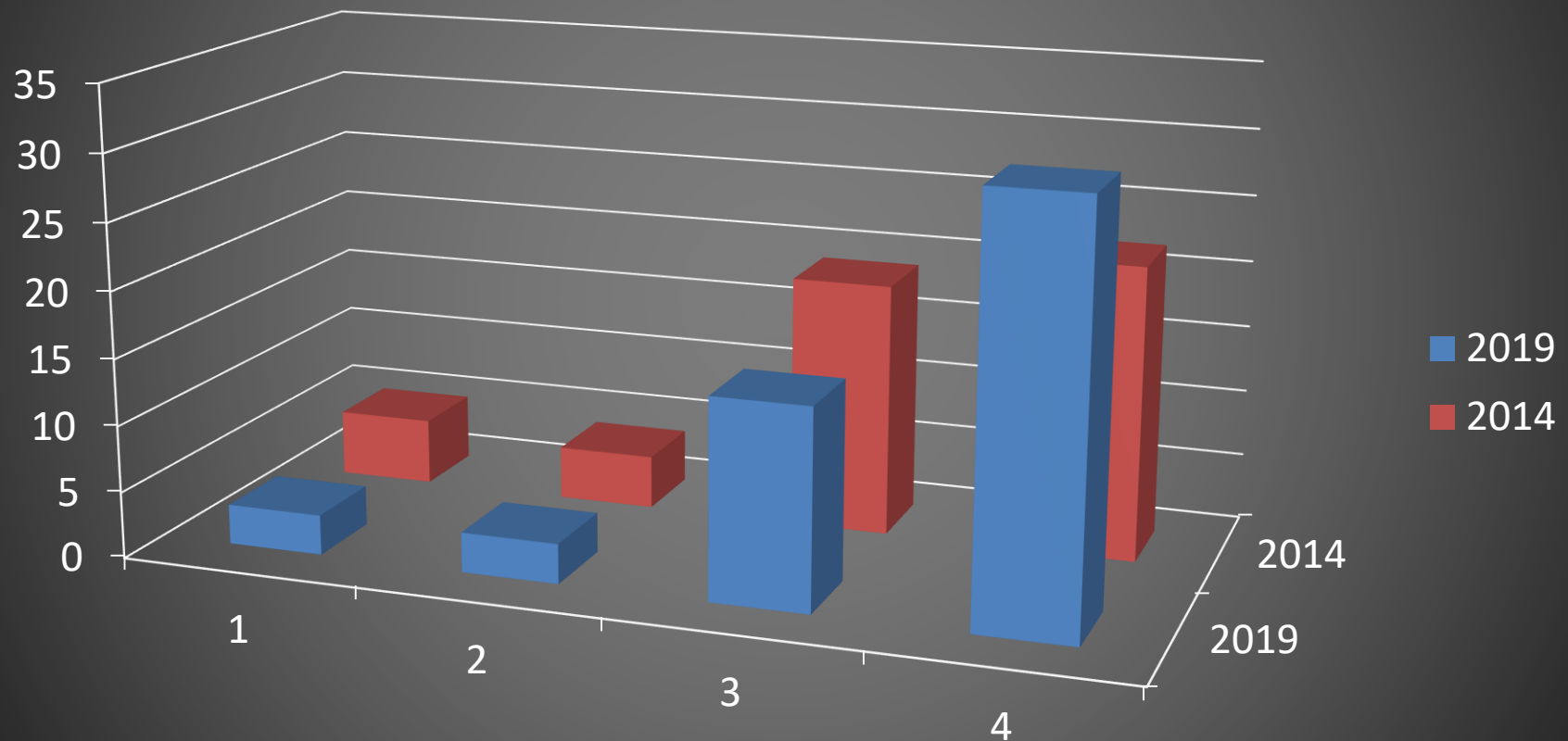
2019: Lidé si stále více myslí, že mají možnost podílet se rozhodovacích procesech o škole.

Lidé v naší škole mají dostatek času na odpočinek v průběhu vyučování a přiměřenou pracovní dobu za slušných pracovních podmínek

2019: Situace se mírně zlepšila, stále se ale necítí dostatečně odpočinutí.

Přijímám spoluodpovědnost za to, že v naší škole nikdo nebude nikoho diskriminovat a že se lidé budou chovat způsobem, který bude přispívat k bezpečnosti a blahu všech příslušníků školy

2019: Více lidí proti minulému měření je ochotna pomoci.

Závěr

- ▶ **2006** : V původním záměru celého projektu bylo zapojit do výsledku projektu jak studenty, tak i profesory a administrativní pracovníky školy. Bohužel se nám nepodařilo sjednotit dost dotazníků od profesorů respektive administrativních pracovníků, aby měření mělo vůbec smysl. Proto jsme se rozhodli zařadit do výsledků jen dotazníky od studentů. Bylo dotázáno celkem 52 studentů z různých tříd bez rozdílu věku, ovšem jen 42 z nich bylo platných, neboť u některých dotazníků bylo označeno u jedné otázky buď několik odpovědí, nebo naopak žádná.
- ▶ **2007** : V tomto roce jsme mezi studenty (15-19 let), profesory a ostatní pracovníky školy rozdaly 50 dotazníků a všech 50 se nám vrátilo v pořádku vyplněných. Všichni dotazovaní byli velmi ochotní s námi spolupracovat, za což jim patří velký dík. Letošní výsledky jsou v porovnání s loňskými velmi podobné. Vzhledem k tomu, že jsme obdrželi více odpovědí než loni, troufáme si říct, že jsou dokonce objektivnější. Z dotazníků jsme se dozvěděly spoustu zajímavých informací, z nichž některé, předložené na příslušných místech, by mohly přispět ke zlepšení přístupu ke studentům a zaměstnancům školy, a to bez rozdílu národnosti, náboženství, zájmů atd...
- ▶ **2008** : V letošním roce jsme mezi nahodile vybrané studenty rozdali 55 dotazníků, ale použitelných jich bylo jen 50. Tyto výsledky jsme vyhodnotili a zpracovali do předcházejících grafů. Za vyplňování dotazníků všem studentům velmi děkujeme. Po vyhodnocení výsledků jsme usoudili, že se výsledky o mnoho neliší od předešlých let. Možná jsou méně optimistické, ale markantní změnu jsme nezaregistrovali. Výsledky našeho průzkumu jsou více podobné s prvním ročníkem projektu měření lidských práv než s ročníkem druhým. Domníváme se, že tento projekt je na dlouhodobější zkoumání a že 3 roky jsou na zkoumání málo. Doufáme, že i v příštím roce se tohoto výzkumu někdo ujme a že přinese příznivější výsledky.
- ▶ **2009** : I letos jsme rozdali 50 dotazníků. Snažili jsme se, aby se tyto dotazníky dostaly do každé věkové kategorie. Dotazníky tedy vyplňovali studenti, kterým bylo 12-19 let, ale i někteří zaměstnanci školy. Všechny 50 dotazníků jsme vyhodnotili a většina výsledků se oproti minulým rokům zlepšila. Doufáme, že výsledky budou během dalších let lepší a lepší.
- ▶ **2010** : V tomto roce jsme rozdali 50 dotazníků, ale použitelných se vrátilo pouze 40. Výsledky jsme vyhodnotili a zpracovali do grafů. Děkujeme všem, kteří nám vrátili vyplněné dotazníky. Výsledky jsou stále dost podobné minulým měřením. Někde se situace mírně zlepšila, ale jinde se zase zhoršila. Doufáme, že i v příštích letech se najdou lidé, kteří budou v této práci pokračovat a hlavně, že zde budou k vidění optimističtější výsledky než dosud.
- ▶ **2014**: Letos jsme rozdaly 50 dotazníků mezi studenty a zaměstnance školy, vzorek je srovnatelný s předchozími průzkumy. Změny k lepšímu jsou v oblasti ochrany soukromí a osobního vlastnictví, ve vztahu k lidem z odlišných kulturních prostředí a v možnosti podílet se na rozhodování o činnosti školy. Lidé se ale cítí ve škole méně klidně a bezpečně, více pochybují o rovnosti přístupu, přibývalo lidí lhostejných ke všemu a narostl počet těch, kteří jsou ze svých povinností unaveni.
- ▶ **2019**: Letos jsme rozdali mezi studenty a zaměstnance školy několik dotazníků, použili jsme jich 52. V každé třídě jsme se zeptali celkem čtyř kluků a dívek, ve velké většině byli ochotni spolupracovat, takže jim moc děkujeme. Všechny výsledky jsme zpracovali do tabulky a grafů a porovnali s předešlým měřením. Výsledky se u deseti otázek zlepšily. Mírné zhoršení jsme zaznamenali u otázky číslo dva a sedm.